

РЕЦЕНЗИЯ

От доц. д-р Цветанка Петранова, дм
Медицински университет - София, Катедра по ревматология;
УМБАЛ "Св. Иван Рилски", Клиника по ревматология
Външен член на научно жури съгласно Заповед №Р-2383/11.07.2024г. на Зам.-Ректор
НИД на МУ Пловдив

за конкурс за заемане на АД "професор" по "Ревматология" към
Медицински университет – Пловдив обявен в ДВ бр. 35/19.04.2024г. за преподаването
на български и английски език на непълно работно време (4 часа)

I. Описание на документите по конкурса

Кандидат за заемане на академичната длъжност "професор" по научна специалност "Ревматология" е доц. д-р Севдалина Николова Ламбова. Комплектът подадени документи и представените доказателства отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за приложението му и Правилника за академичното развитие в МУ – Пловдив. Представените за рецензиране научни трудове не са представени в предишни процедури за защита на дисертация и за заемане на академични длъжности.

II. Анализ на кариерния профил на кандидата:

Доц. д-р Севдалина Ламбова работи в Катедрата по пропедевтика на вътрешните болести "проф. д-р Антон Митов" от момента на дипломирането си като лекар в продължение на 20 г. като за периода 2004-2007г. е редовен докторант по ревматология към Катедрата и Клиниката по ревматология към УМБАЛ "Св. Георги" ЕАД Пловдив. Преподавателският стаж на кандидата е над 17г., като опитът ѝ като асистент започва от март 2007г., а от февруари 2022г. е хабилитиран преподавател и заема длъжността "доцент" по "Ревматология". Доц. д-р Севдалина Ламбова има защитена докторска дисертация по ревматология в Германия (Университета "Юстус Лийбих") през 2011г., която е призната от МУ Пловдив през 2013г. Доц. С. Ламбова специализира ревматология и вътрешни болести в Клиниката по ревматология към УМБАЛ "Св.

Георги” ЕАД, гр. Пловдив и има придобити две клинични специалности по ревматология и по вътрешни болести. От 2016г. до момента е Началник на Отделението по ревматология към МБАЛ “Св. Мина” ЕООД Пловдив. Доц. С. Ламбова е магистър по обществено здраве и здравен мениджмънт. Владее английски език (ниво C1, сертификат на Кеймбридж) и немски език (ниво B2, сертификат на Гьоте институт). Член е на Българското дружество по ревматология, Българското медицинско дружество по остеопороза и остеоартроза, групата за изучаване на микроциркулацията при ревматични заболявания към EULAR. Има опит като рецензент и гостуващ редактор на списанията Life (Basel) и Current Rheumatology Reviews. През 2015г. получава Награда на Ректора за най-добър млад учен на МУ - Пловдив.

III. Оценка на научните трудове на кандидата

По време на академичното си развитие доц. д-р Севдалина Ламбова е автор и съавтор на 77 пълнотекстови публикации, в т.ч. 67 реферирани в Web of Science и/или Scopus. В настоящия конкурс за заемане на академичната длъжност “професор”, доц. д-р С. Ламбова участва с 29 статии, от които 23 реферирани, в т.ч. 11 статии с импакт фактор. Представени са и 14 научни съобщения/резюмета от научни форуми, които са публикувани в реферирани списания. Статиите и научните съобщения са публикувани след заемане на АД “доцент”.

Научните направления, в които работи доц. д-р Севдалина Ламбова, са приложение на капиляроскопията в ревматологията, особености на микроангиопатията при ревматични заболявания, съвременни терапевтични стратегии при системни заболявания на съединителната тъкан, актуални аспекти в патогенезата и лечението на остеоартрозата.

Фокусът върху темата за приложението на капиляроскопията в ревматологията в научните трудове на доц. С. Ламбова е поставен още в дисертацията ѝ за присъждане на образователна и научна степен “доктор” и първите ѝ научни публикации. Дългогодишната работа по темата на доц. С. Ламбова след защитата на докторската ѝ дисертация води и до издаване на две авторски монографии през 2021 и 2024г., които са първите за страната по темата. Доц. С. Ламбова е първи автор на Национален консенсус за капиляроскопия в ревматологията на Българското дружество по ревматология (2021 г.).

Доц. С. Ламбова е автор и съавтор и на две глави в колективни монографии:

- “Прогресивна системна склероза” (Lambova S, Mueller-Ladner U. “Systemic sclerosis” в Ginsburg GS and Willard HF. *Genomic and Personalized Medicine*“, Elsevier, 2019).
- “Лечение на феномен на Raynaud” (Lambova S. Treatment of Raynaud’s phenomenon в Atta-ur-Rahman и M. Iqbal Choudhary, *Frontiers in cardiovascular drug discovery*. Bentham Science Publishers, 2020);

Актуална тема, по която работи доц. С. Ламбова е оценка на капиляроскопските промени при недиференцирано заболяване на съединителната тъкан. До момента въпросът е недобре проучен и няма приети класификационни критерии на международните ревматологични асоциации за заболяването, което е свързано и с неговата хетерогенност. На базата на собствените проучвания на кандидата е предложено актуализиране на използваните към момента критерии за недиференцирано заболяване на съединителната тъкан при случаите с наличие на феномен на Raynaud.

За първи път е проведено проучване относно диагностиката на ранната микроангиопатия при пациенти с прогресивна системна склероза и недиференцирано заболяване на съединителната тъкан като са сравнени различните капилярни диаметри при случаи с ранна микроангиопатия. Наблюдавано е, че ранните промени могат да засегнат както апикалната част, така и венозното рамо на капилярите. Резултатите са представени на Националната конференция по ревматология през 2024г.

За първи път е проведено сравнително проучване на микроваскуларни промени, които покриват критерии за “склеродермен” и ”склеродермо-подобен” тип микроангиопатия при прогресивна системна склероза и при други ревматични заболявания. Установените прилики и разлики са в помощ на практиката и подобряват познанието за акуратната интерпретация на капиляроскопските находки при различни ревматични заболявания.

Доц. С. Ламбова публикува собствени оригинални наблюдения относно установяване на “склеродермо-подобен” тип микроангиопатия при дебют на други ревматични заболявания различни от склеродермията. Съобщението включва случаи с недиференцирано заболяване на съединителната тъкан и системен лупус еритематозус. С потвърдителен характер са резултатите от проучванията на доц. С. Ламбова, които са посветени на използването на USB микроскопите, които предлагат добро качество на капиляроскопското изображение в ревматологичната практика на по-ниска цена. Изследвани е и асоциацията на капиляроскопските промени с имунологичния профил

при прогресивна системна склероза и недиференцирано заболяване на съединителната тъкан.

В международната научна литература първи са публикациите на доц. С. Ламбова за наличие на “склеродермо-подобен” тип капиляроскопска картина при болни със системен лупус еритематозус (2013) и ревматоиден артрит (2012), но без наличие на синдром на припокриване и без задължителна асоциация с анти-RNP антитяло. В следващите години следват редица публикации от други експертни групи, които потвърждават тези наблюдения.

Друг топик на научни проучвания на доц. С. Ламбова е изучаване на клиничните и лабораторни характеристики при метаболитен тип остеоартроза на коленни стави при сравнение на популации болни с остеоартроза със и без затлъстяване. Оценявани са и нови терапевтични стратегии при остеоартроза в лабораторни условия при миши модел на остеоартроза в научен проект в сътрудничество с учени от БАН и Пловдивски университет “Паисий Хилендарски”.

IV. Оценка на монографичния труд на доц. д-р Севдалина Ламбова

През 2024г. доц. д-р Севдалина Ламбова издава втора монография по темата капиляроскопия в ревматологията, озаглавена „Капиляроскопия в ревматологията – какво още трябва да знаем?“. Научният труд е продължение на първата монография по темата на доц. С. Ламбова от 2021г. - “Капиляроскопия в ревматологията – норма и патология”. В първата монография са дефинирани основните капиляроскопски параметри, критериите за различаване на норма от патология в ревматологията и особеностите на “склеродермния”/”склеродермо-подобния” тип микроангиопатия при ревматични заболявания. Втората монография включва 12 глави, в които са разгледани патологичните капиляроскопски находки при най-честите ревматични заболявания. Монографията е отлично онагледена със собствени капиляроскопски изображения и представлява обобщение на съвременното познание и собствения опит на автора, което я прави ръководство с висока практическа стойност за лекарите използващи капиляроскопия. Монографиите на доц. Севдалина Ламбова са първите за страната посветени на приложението на капиляроскопията в ревматологията, с което е запълнена съществуваща преди това празнота по темата в българската научната литература и са положени основите за теоретична подготовка на практикуващите специалисти в страната при продължаващо им обучение.

V. Цитиране на публикациите на кандидата (публикационен имидж)

Общият брой цитирания на статиите на доц. С. Ламбова според базата данни Scopus е 840 при изключване на автоцитиранията на всички съавтори, а h-индекса е 14 (при изискуем h-индекс 3 за заемане на академичната длъжност “професор” според Правилника за академично развитие в МУ Пловдив). В настоящия конкурс доц. д-р С. Ламбова участва с 552 цитирания, за които е приложена и справка от НАЦИД. 533 от приложените цитирания са в реферирани списания (бази данни Web of Science и/или Scopus) и 19 са в монографии и учебници с научно рецензиране.

VI. Комплексна, качествена оценка на учебно-методическата и преподавателската дейност

1. Учебно-преподавателска дейност

Доц. д-р Севдалина Ламбова има над 17 годишен опит като преподавател в Катедрата по пропедевтика на вътрешните болести към МУ Пловдив (от март 2007г.). От февруари 2022г. до момента е хабилитиран преподавател към Катедрата - “доцент” по “Ревматология”. Водените от доц. д-р С. Ламбова дисциплини включват два лекционни курса по Вътрешни болести на студенти по дентална медицина на български и английски език, както и практически упражнения по “Ревматология” на студенти медици и по “Вътрешни болести” на студенти по дентална медицина на български и английски език. Аудиторната заетост на доц. С. Ламбова за последните две академични години надхвърля норматива за аудиторна заетост (лекции и упражнения) на хабилитирани преподаватели към МУ Пловдив с 80%.

2. Обучение на докторанти и специализанти

Доц. д-р С. Ламбова е съръководител на двама успешно защитили докторанти. През 2023г. е защитена дисертацията на д-р Мартин Николов към МУ - Плевен на тема “Влияние на телесния състав върху костната минерална плътност измерена чрез DEXA на цяло тяло”. През 2024г. е защитена дисертацията на д-р Георги Гелов, МУ – Пловдив на тема “Особености в диагностиката и хирургичното лечение на острия холецистит при болни над 70 години” (2024г.). Доц. С. Ламбова е научен ръководител и на редовен докторант в процес на обучение към момента в МУ Пловдив - д-р Сание Джамбазова. Темата на разработвания дисертационния труд е “Ревматични заболявания с периферен съдов синдром – асоциации на капиляроскопската находка с имунологичния профил и терапевтичния режим”.

Като Началник на отделението по ревматология към МБАЛ “Св. Мина” Пловдив, доц. С. Ламбова е ръководител на обучението на специализанти по ревматология към базата.

3. Участие в университетски учебник

Доц. С. Ламбова е съавтор на раздел “Ревматология” от учебник по пропедевтика на вътрешните болести на английски език (Textbook of Propedeutics of Internal Diseases – Basic Principles of Physical Examination; издателство Медицински университет – Пловдив, 2013; ISBN 978-619-7085-01-3). Разделът включва глави относно – симптоми и синдроми при пациенти с ревматични заболявания, изследвания използвани в ревматологията, както и основни нозологични единици, както следва:

- Symptoms and investigations of the skeletal system;
- Diseases of the Skeletal System: Rheumatoid arthritis;
- Psoriatic arthritis;
- Ankylosing Spondylitis;
- Systemic lupus erythematosus;
- Systemic sclerosis;
- Polymyositis, Dermatomyositis;
- Osteoarthritis;
- Gout.

4. Проектна дейност и участие в дейността на професионални съсловни организации

4.1. Участие в проекти

Приложени са документи за участие на доц. С. Ламбова в следните проекти:

- национален научен проект финансиран от Фонд “Научни изследвания”, МОН - КП-06-Н-33/9 “Диагностично и прогностично значение на нови биомаркери при остеоартроза и потенциал за болесто-модифициращи терапевтични интервенции”;
- образователен проект BG05M2OP001-2.013-0001 “Студентски практики” – фаза 2;
- международен научен проект - COST Action CA21122 “PRomoting GeRiAtric Medicine IN countries where it is still eMerGing”;
- международен научен проект COST Action CA20104 “Network on evidence-based physical activity in old age”.

4.2. Участие в дейността на професионални съсловни организации

Доц. д-р Севдалина Ламбова е член на Българското дружества по ревматология и Българското дружество по остеопороза и остеоартроза и взема активно участие като лектор в националните научни форуми. Води workshop по “Капиляроскопия” (2020 - 2023г.) като част от регулярната програма на националните конференции и конгреси на Българското дружество по ревматология. Участва в организационния комитет и като лектор на предстоящ курс по капиляроскопия (септември 2024г.) организиран от Българското дружество по ревматология и одобрен от EULAR. Доц. С. Ламбова е член на групата към EULAR за изучаване на микроциркулацията при ревматични заболявания и съавтор на модул от on-line курс по капиляроскопия на EULAR. Има опит като гостуваш редактор в списанията Current Rheumatology Reviews и Life (Basel), както и като рецензент в научни списания.

VII. Обща оценка за съответствието на кандидата спрямо задължителните изисквания съгласно Правилника за академичното развитие в МУ – Пловдив за заемане на академичната длъжност “професор”

Доц. С. Ламбова покрива задължителните национални и допълнителни критерии в съответните групи показатели съгласно Правилника за академичното развитие в МУ – Пловдив, както е видно от приложената таблица.

Група показатели	Показатели, в т.ч. задължителни изисквания за заемане на АД “професор” в МУ - Пловдив	Точки	Доц. д-р С. Ламбова
А	ОНС “доктор”	50 точки	50 точки
В	Хабилитационен труд – монография	100 точки	100 точки
Г	г.5-9 <i>Задължителни критерии 15 статии, от които 10 реферирани в Scopus и Web of Science, в т.ч. 5 с IF</i>	250 точки	1325.2 точки 29 статии, от които 23 реферирани в Scopus и Web of Science и 11 с IF <i>Задължителни критерии - изпълнени</i>
Д	<i>Задължителни 15 цитирания в реферирани списания (Scopus и/или Web of Science)</i>	300 точки	8185 точки 533 цитирания в реферирани списания

Е	Задължителни критерии: - 2 защитили докторанти - 1 научен проект - 1 учебник/учебно пособие	140 точки	223.1 точки Задължителни критерии - изпълнени
Ж	Учебна натовареност (лекции и упражнения)	200 точки	720 точки
	Академична длъжност	200 точки	225 точки
Общо:		1 240	10 828.3

VIII. Заключение

В заключение, представените от доц. д-р С. Ламбова научни трудове покриват националните и допълнителните изисквания в МУ Пловдив за заемане на академичната длъжност "професор" по научна специалност "Ревматология". Доц. С. Ламбова има оригинални резултати от научните си проучвания със значима научна и практическа стойност и значителен научно-изследователски, клиничен и преподавателски опит. Доц. С. Ламбова отговаря на изискванията за заемане на академичната длъжност "професор" по научна специалност "Ревматология" съгласно Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за приложението му и Правилника за академичното развитие в Медицински университет - Пловдив. Въз основа на това, давам своята положителна оценка за доц. Севдалина Ламбова за заемане на академичната длъжност "професор" по научна специалност "Ревматология".

Заличено на основание
Чл.5 §1, б."В" Регламент (ЕС)2016/679

26.08.2024г.
гр. София

Доц. д-р Цв. Петранова, дм